Štev. 240. V Trstu, v ponedeljek dne 28. septembra 1914. Letnik XXXIX.

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto . . . . . K 24·—
za pol leta . . . . . „ 12·—
za tri mesece . . . . . „ 6·—
Za nedeljsko izdajo za celo leto . . . . . „ 5·20
za pol leta . . . . . „ 2·60

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti" se prodajajo po 6 vinarjev zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone
Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov . . . . . mm po 10 vin.
Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov . . . . . mm po 20 vin.
Oglasi v tekstu lista do pet vrst . . . . . K 5·—
vsaka nadaljna vrsta . . . . . „ 2·—
Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". — Pisma in tolti se v Trstu.

Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnohranilični račun št. 841.652.

Gigantska bitka na Francoskem se bije z vedno večjo ljutostjo.

Spopadi med našimi in ruskimi četami na karpatskih prelazih.

Z nemško-francoskega bojišča.

BERLIN 27. (Kor.) **»Wolffov urad« poroča: Generalni štab javlja:**

Veliki glavni stan, dne 26. septembra zvečer. Sovražnik je, poslužujoč se svojih železnic, pričel z daleč se raztezajočo ofenzivo proti skrajnemu desnemu krilu nemške armade. Pri tej priliki je bila neka proti Bapaume prodirajoča francoska divizija potisnjena nazaj in to od slabejših nemških čet. Tudi sicer je bila francoska ofenziva ustavljena.

Sredi bojne fronte je naša ofenziva na nekaterih mestih uspela.

Napadene zaporne utrdbe južno od Verduna so prenehale s streljanjem. Naša artilerija se nahaja sedaj v boju s četami, ki jih je razpostavil sovražnik na zapadnem bregu reke Moze.

Na ostalih bojiščih je položaj neizpremenjen.

Nemški zrakoplovi nad Düfflom in Antwerpnom.

LONDON 27. (Kor.) Reuterjev urad poroča z dne 26. t. m.: Neki nemški aeroplan je letel včeraj preko Düffla v bližini Antwerpna in je spustil dve bombi, ki ste padli v vodo. Popoldne je letal nad Antwerpnom neki nemški »golob«. Vsled močnega streljanja iz utrdb, se je moral zrakoplov spustiti visoko v zrak, tako da ni mogel preštudirati belgijskih pozicij.

Zeppelinski aeroplan nad Ostendom.

AMSTERDAM 26. (Kor.) List »Telegraaf« javlja: Zeppelinski aeroplan, ki se je prikazal nad Ostendom, je preletel najbrže celo vzhodno flandernsko provincijo. Videli so ga v Kortrycku, Sotteghemu, Rousseju, Minoreju in Geeraersbergenu.

Provizorna ureditev financ nekaterih francoskih mest.

BORDEAUX 26. (Kor.) Ministrski predsednik Viviani, finančni minister Ribot in minister za notranje zadeve Malvy so predložili, kakor poroča »Journal« z dne 23. t. m. predsedniku Poincareju naredbo, s katero se določa, katera mesta naj se upravičijo za izdajo mestnih bonov. Gotova mesta so v zadregi glede svojih financ. Ker država hrani denar za vojne potrebe, si morajo mesta z apelom na prebivalstvo poskrbeti po provizorični možnosti za svoje finance.

K potopu treh angleških križark.

BERLIN 27. (Kor.) K pokončanju treh angleških križark tipa »Cressy« po nemškem podmorskem čolnu »U 9« poročajo listi:

Dne 22. t. m. zjutraj se je nahajal podmorski čoln »U 9« dvajset pomorskih milj severozahodno od Hock van Hellanda. Podmorski čoln je imel približno južnozahodni kurs. Morje je bilo mirno, vreme jasno, deloma oblačno. Proti šesti uri je opazil podmorski čoln »U 9« tri velike sovražne križarke, ki so razdaljene ena od druge vozile vštricno v črti Dwars in se nam bližale od nasprotne strani. Podmorski čoln »U 9« je sklenil, da napade najprej križarko, ki je vozila na sredi. Ta svoj namen je tudi izvršil in je križarki, bila je to križarka »Aboukir«, prizadjal smrtni udarec. Zadeta križarka se je potopila v malo minutah.

Ko sta obe ostali križarki prišli na mesto, kjer se je »Aboukir« potopila, je napravil »U 9« nov vspešen torpedni napad na križarko »Hogue«. Tudi ta je kmalo izginila v valovih. Sedaj se je obrnil »U 9« proti križarki »Cressy«. Skoraj takoj po napadu se je začela ladja nagibati, se je vzdržala še nekoliko časa na površju in se začela potem potapljati.

Boj, računaje od prvega do zadnjega napada, je trajal približno eno uro. Angleške križarke niso niti enkrat vstrelile.

Poročila angleškega časopisja, češ, da so se v bližini kraja, kjer je bil ta boj, nahajale še druge nemške ladje, ki so podmorski čoln »U 9« spremljale, ladje, ki so povrhu plule pod holandsko zastavo, so ravno tako neresnična kot pripovedovanja rešenih Angležov, da so bile križarke namreč napadene od več nemških podmorskih čolnov, od katerih je bilo vsled streljanja iz angleških topov več uničenih. Resnica je, da je bil »U 9« sam zaposlen pri stvari. Potčin ko se je potopil »Cressy«, je priplulo več angleških križark, torpedovk i. t. d., tudi nekaj rušilcev torpedovk je zasledovalo »U 9« še istega dne proti večeru. Ne daleč od Terschelingbanka so rušilci zasledovali podmorski čoln »U 9«, vendar se mu je posrečilo, ko se je zmračilo, uiti. Prihodnjega dne se je »U 9« s svojo posadko vrnil nepoškodovan v domače pristanišče.

Koliko oficirjev so dosedaj izgubili Angleži.

BERLIN 27. (Kor.) Listi objavljajo Rotterdamsko poročilo, glasom katerih londonske »Times« na podlagi angleških list o izgubah konstatirajo, da so Angleži v bojih v Franciji izgubili okoli 1100 oficirjev na mrtvih, ranjenih in pogrešanih pri skupnem številu 3000.

LONDON 27. (Kor.) »Times« razpravljajo o velikih izgubah Nemcev in Angležev kar se tiče oficirjev in izvajajo, da imajo Angleži tekom enega meseca, kar se tiče oficirjev, 1100 mrtvih, ranjenih in pogrešanih. Ker se je udeležilo bojev pet pehotnih divizij, ki je imela vsaka približno po 600 oficirjev, so izgubili Angleži skoro dve petini oficirjev.

Angleška ne vidi rada, da bi se pošiljalo blago v Skandinavijo.

CHRISTIANIA 26. (Kor.) »Morgenbladet« je ponatisnil angleško pismo na nekega norveškega odjemalca, v katerem pravi londonski tovarnar, da ne more pošiljati od odjemalcev naročenih sirovin, ker angleška vlada vsled neprijateljskega postopanja Švedske in Norveške nasproti Angliji na izvažanje v Skandinavijo gleda nekako z nezaupnim očesom. Ni on kriv, da ne more poslati blaga, ali morda Angleška, temveč Skandinavija sama.

»Morgenbladet« pripominja k temu, da taka angleška pisma niso redka, pa tudi nemški pošiljatelji so pisali slično.

Katoliški duhovniki in grozodejstva v Belgiji.

KOELN 27. (Kor.) »Koelnische Volkszeitung« poroča: Kakor smo izvedeli, so dobile cenzurne izjave sledečo izjavo: V časopisju se v zadnjem času ponovno razširjajo vesti o udeležbi katoliških duhovnikov pri grozodejstvih v Belgiji. Včasih so pridodejani tem poročilom tudi zaničljivi komentarji proti katoliškim duhovnikom.

V interesu vzdržanja notranje enotnosti nemškega naroda tekom vojne je potrebno, da se z vso odločnostjo nastopi proti tem splošnim, za veliki del naroda razžaljivim objavam.

Protinemški izgredi v Saigonu.

AMSTERDAM 27. (Kor.) Glasom poročila »Surainsbudget« so se vršile dne 27. septembra pred nemškim konzulatom v Saigonu demonstracije, tekom katerih je bila nemška zastava sneta in so izstrelili iz množice več strelov iz samokresov. Slišati je bilo klice: »Smrt nemškemu narodu!« Množica je odšla nato pred nemški klub, kjer je tekom četrt ure razbila vse. Policija je bila popolnoma presenečena po dogodkih in ni mogla zadrževati množice.

Spopadi z Rusi na karpatskih prelazih.

BUDIMPEŠTA 27. »Kor.) »Ungarische Korrespondenz« poroča: **Kakor se zdi, se gibljejo pri posameznih prelazih preko Karpatov manjši ruski oddelki. Včeraj se je vršila pri prelazu Uszok v komitatu Ung manjša praska med našo za obrambo prelaza določeno manjšo četo in ruskimi četami. Danes je prišlo pri Toronji v komitatu Marmaros do spopada, ne da bi se Rusom posrečilo, na bodisikteri točki prekoračiti ogrsko mejo.**

Praske, ki se vrše daleč od pozorišča glavnih dogodkov, so seveda brez pomena. Njih namen zamore biti le ta, odvrniti pozornost od glavnega vojnega bojišča in vznemirjati prebivalstvo. V spoznanju tega očividnega namena in v njegovem pravem ocenjevanju, je zapopadeno istočasno tudi njegovo preprečenje.

Kolera na Dunaju in na Ogrskem.

DUNAJ 27. (Kor.) Zdravstveni odsek ministrstva za notranje zadeve poroča:

Dne 27. septembra sta bila konstatirana na Dunaju dva nadaljna slučaja kolere in sicer bakterijološkim potom. Ore za 25. oz. 26. septembra s severnega bojišča došle vojake.

BUDIMPEŠTA 27. (Kor.) Po poročilih, ki jih je dobilo notranje ministrstvo, je bil dognan dne 26. septembra v komitatu v Nagy Mergyers, v komitatu Ungvar, v Radvani v komitatu Sol in komitatu Ung po en slučaj kolere, v komitatu Tokos pa sedem slučajev kolere.

Metropolit Sepitcki odveden v Nižni Novgorod.

PETROGRAD 27. (Kor.) Grško-katoliški metropolit v Lvovu, grof Szeptycki, je bil odveden v Nižni-Novgorod.

Odhod druge dunajske poljske prostovoljne legije v Krakov.

DUNAJ 27. (Kor.) Danes popoldne je odpotovala druga dunajska poljska prostovoljna legija v Krakov, ki je bila tako na ulicah, kakor tudi na kolodvoru od strani prebivalstva prisrčno pozdravljena.

Lažnjiva poročila o nezvestobi galiških državnih uradnikov in železniških uslužbencev.

DUNAJ, 26. (Kor.) »Korrespondenz Wilhelm« javlja: Odkar je izbruhnila vojna, se v gotovih krogih pripoveduje veliko več ali manj fantastičnih poročil, ne da bi se gledalo na to, ako so resnična ali sploh mogoča.

Kot tako poročilo velja tudi verzija, ki pravi, da gališki državni uradniki, posebno železniški uslužbenci niso ostali zvesti državi. Kot dokaz temu se celo navaja, da je bilo več slučajev radi težkih pregreškov, radi zveze s sovražnikom in drugo, sodno kaznovanih.

Te grde laži spozna lahko vsakdo, ki so mu razmere količkaj znane. Vendar se je, kakor doznajemo, v tem pogledu preiskovalo in dognalo, da je vse to prazno besedičenje. Iz tega se lahko poučimo, kako se je pred lažnjivimi poročili v teh resnih časih treba zavarovati.

Rusi in Poljaki.

FRANKFURT OB MENI, 27. (Kor.) »Frankfurter Zeitung« poroča iz Züricha: »Neue Züricher Zeitung« posnema po ruskih listih sledeče: Ruski generalissimus preklicuje sedaj obljubljeno avtonomijo Poljske. To utemeljuje s tem, da so se v bitki pri Lvovu poljski strelci bojevali na avstrijski strani, dočim bi bila ustava Poljske dovoljena le v tem slučaju, če bi postopali vsi Poljaki lojalno. Manifest na Poljake tudi ne vsebuje nobenega podpisa, tako, da je državnopravno popolnoma brez vsakega pomena.

Ogrski državni blagajniški listi v nominalni vrednosti 150 milijonov mark se za časa vojne izplačujejo v kronski veljavi.

BUDIMPEŠTA, 26. (Kor.) Današnja številka vladnega lista razglaša sledečo naredbo kraljevega ogrskega finančnega ministrstva:

Dne 1. aprila in 1. oktobra zapadli kuponi na podlagi § 11 član V. zakona z leta 1912 in § 11 član LXVI. z leta 1912 izdanih kraljevih ogrskih 4½ odstotnih državnih blagajniških listov v nominalni vrednosti 150 milijonov mark nemške državne veljave, se bodo za časa vojne v Avstro-Ogrski izplačevali namesto v nemški državni veljavi v kronski veljavi.

Kurz za obračun se do nadaljnih odredb določa tako, da velja 100 mark 124 kron; vsled tega se izplačuje za kuponske odrezke za 500 mark namesto mark 11.25 kron 13.95, za 1000 mark namesto mark 22.50 kron 27.90, za 5000 mark namesto mark 112.50 kron 139.50 in za 10.000 mark namesto mark 225 kron 279.

Z južnega bojišča.

Smrt stotnika Schiemanna.

ZAGREB, 27. (Kor.) Danes je umrl v bolnišnici Rdečega križa stotnik 16. pešpolka, Rudolf Schiemann, in sicer za neko rano. Stotnik je izvršil velik junaški čin, ki je bil odločilnega vpliva za usodo vse divizije. Na lastno odgovornost je napadel s popolnoma utrujeno četo, ki je štela 120 mož, z velikanskim junaštvom mnogo močnejšega sovražnika, ki je branil mejo pri Dobriču. Premagal je sovražnika, ki je v begu zapustil svoje pozicije in vplenil s svojimi 120 Varaždinci dva sovražna topova, eno strojno puško in mnogo vojnega materijala.

Poveljnik 104. hrvatske črnovojniške brigade.

ZAGREB, 27. (Kor.) Zagrebški župan Holjac je dobil sledečo brzojavko:

»Ravnokar sem prejel od zbornega poveljnika sledečo zahvalo: Zahvaljujem se 104. hrvatski črnovojniški brigadi za njen dosedanji nastop proti sovražniku in izražam priznanje zbornega poveljstva imenom Najvišje službe. Le tako naprej! Ne odnehajte in zmagujte! Prosim Vas, da objavite to poročilo, ki je častno za Hrvate. Bekič, generalmajor.

Pismena zahvala poveljnika 4. vojnega zbora budimpeštanskemu županu.

BUDIMPEŠTA, 26. (Kor.) Župan dr. Barczy je, kakor znano, pred nekoliko časom poveljniku 4. kora (Budimpešta) generalu konjenice Tersztyanskyju, brzojavno čestital k zmagovitim napredkom kora, na kar se je Tersztyansky tudi brzojavno zahvalil. Ta brzojavna zahvala je bila tudi že objavljena. Korni poveljnik je porabil sedaj priliko direktne poštne zveze vojske z Budimpešto ter se zahvalil in izrazil svoja prisrčna čustvovanja do glavnega mesta in njega prebivalcev tudi pismeno.

Pismo je sledeče vsebine: Njega blagorodju g. županu dr. Barczyju v Budimpešti. Porabljam priliko poštne zveze z Budimpešto, da se prisrčno zahvaljujem za pozdrav, ki ste ga poslali moji hrabri armadi. Kar sem Vam in mestnim očetom rekel pri odhodu iz Budimpešte, ponavljam danes: Ni treba, da bi bil kdo za nas v skrbeh. Budimpeštanski kor drži kot železo, je vedno bojaželjen in bo ohranil tudi v bodoče svojo neomadeževano vojaško čast. Ljubi bog nam pomore tudi v prihodnje.

Z odkritim vojaškim pozdravom Vam gospod župan in patriotičnemu prebivalstvu glavnega mesta ostajam udani Tersztyansky, general konjenice.

Podaljšanje moratorija v Italiji.

RIM, 27. (Kor.) S posebnim kraljevim dekretom se z dnem 30. t. m. potekoči moratorij podaljšuje do 31. decembra tega leta tako, da se pripravi normalno stanje javnega kreditnega prometa. Po določilih dekreta bodo zlasti kreditni zavodi zamogli omejiti privatna izplačila na vloge pred 4. avgustom t. l., na 10 odstotkov za mesece oktober, november in december. Emisijske banke in poštne hranilnice pa bodo morale kakor dosedaj izplačati vloge popolnoma. Glede v imenovanih mesecih zapadlih menic je dovoljen trimesečni moratorij, v kolikor se izplača vsak mesec 20 odstotkov zneska in 6 odstotkov obresti na leto.

Pogajanja med Grško in Turčijo.

ATENE, 27. (Kor.) »Agence d'Athenes« poroča: Grška vlada je naznanila včeraj turškemu poslaništvu odgovor na turško noto z dne 20. septembra glede odredb, ki so jih odredile grške oblasti glede nepremičnih posestev izseljenih mohamedancev. Odgovor pravi med drugim:

Odredbe, ki so jih odredile grške oblasti, odgovarjajo duhu sporazuma, ki je bil dogovorjen med Turčijo in Grško glede nepremičnin meseca maja. Istotako, kakor so bili mohamedanski begunci od Turčije nastanjeni po nepremičninah grških beguncev v Traciji in Mali Aziji, tako je bilo najmanj 230.000 Grkov beguncev naseljenih na posestvih Turkov, ki so zapustili Macedonijo in Epir.

Odredba ni nikaka konfiskacija, ker bodo preporne nepremičnine svoječasno precenjene od mešane komisije, da se omogoči izmenjava grških premičnin v Turčiji z mohamedanskimi v novih grških provincah. Tako ostane pot za obojestransko odškodovanje vedno odprta in grška vlada bi bila zato pripravljena, da prizna zakonitim mohamedanskim lastnikom njihova zasedena posestva, če bi bila tudi Turčija pripravljena, dovoliti grškim beguncem, da se vrnejo k svojim ognjiščem in jim vrniti konfiscirana posestva.

Govor danskega kralja ob njegovem rojstnem dnevu.

KOPENHAGEN, 26. (Kor.) Povodom rojstnega dne kralja je izrazil ministrski predsednik pri sprejemu kabineta v Amalieborgu čestitke ministrstva. Ministrski predsednik je rekel med drugim:

V teh strašnih vojnah, ki razdejujejo Evropo, stoji Vaše Veličanstvo na čelu enotnega naroda, v katerem sta si kralj in narod skupno v svesti odgovornosti in trdne volje, da vzdržita nevtralnost še naprej in ohranita deželi mir. Da bi bilo Vašemu Veličanstvu usojeno, videti zopet jasne čase za narod in deželo in čutiti veliko veselje, biti kralj svobodne Danske, kjer garantira svobodni razvoj življenske pogoje državljanov danskega kraljestva.

Kralj se je zahvalil za iskreno podporo, ki jo je dobil v teh težkih časih od ministestva. Prepričan je, da ga bodo ministri tudi še vnaprej podpirali v njegovem stremljenju glede ohranitve nevtralnosti Danske.

Kralj Kristijan je zaključil: »Resnost časa nam je vtisnila pečat važnosti in povzročila, da smo združeni v skupni ljubezni in požrtvovalnosti za domovino. Če nas bo prešinjal še vnaprej isti duh, bomo zapustili Dansko z božjo pomočjo svobodno in samostojno našim potomcem, kakor jo je prevzel on kot dedščino od svojih prednikov.

Komitaški vpadi na Grško.

ATENE, 26. (Kor.) »Agence d'Athenes« poroča: Glasom zanesljivih poročil postopajo bolgarski komitaši sporazumno s Turki. Okoli tisoč mož broječa tolpa je skušala prekoračiti mejo, a je bila odbita. Podobna, iz Bolgarov in Turkov obstoječa tolpa je izvršila v istem okraju enak poskus. Pri tej priliki je bilo ubitih devet Turkov.

Newyorška borza.

NEWYORK, 26. (Kor.) Trgovci z blagom Standard-Oil poročajo o dobri kupčiji. Papirji so poskočili za 85 odstotkov preko notacij.

»Züricher Nachrichten« o angleških zločinih.

BERLIN, 27. (Kor.) »Wolffov urad« poroča: Pod naslovom »Atentat« biča neki članek »Neue Züricher Nachrichten« brezvestnost, s katero vodi Anglija rmene, rjave in črne tolpe kot svoje zaveznike v boj proti belokožcem. Tu ne pridejo v poštev nemški, ampak evropski interesi in s tem tudi prednost celega belega plemena.

Angleški običaj, pravi članek, ne dovoljuje, da bi drugobarvnik sedel vsaj pri mizi z belokožcem. Sedaj pa postajajo drugobarvniki vojni tovariši belokožcev v Evropi v boju proti belokožcem in s tem jih Anglija bolj ceni kakor Evropejce.

To je sunek v srce Evropejstva. V zaslepljenosti brez primere se podeljuje Japonski pravica do vmešavanja, opušča s tem prednost Evrope v vzhodni Aziji in se odpirajo vrata rmeni nevarnosti.

Kakor da bi to še ne bilo dovolj, se importirajo tudi polbarbarske sodrge in popolni barbari, da se jih pelje v boj proti prvemu narodu Evrope. Dva zločina! Ne more se še reči, kateri izmed obeh je večji.

Junaški stotnik.

Pri prehodu čez Drino se je v zadnjih bojih posebno izkazal neki avstrijski stotnik

po rodu Srb. Peljal je 180 prostovoljno prigl-šenih vojakov prvi čez Drino med strašnim srbskim ognjem. Vztrajal je s temi možmi cel dan in celo noč onstran reke med najhujšim ognjem. Ko mu je zmanjkalo municije, je poslal dva moža ponjo. Spal je sam s svojim oddelkom pod hribom, na katerem so grmeli srbski topovi. Kljub temu ni izgubil nobenega moža, razun nekaterih ranjencev. Na čepici je imel šest lukenj, narejenih od srbskih strelov Ostale čete tokraj Drine so mislile, da je že davno vjet. Drugi dan se je pa brigadi, ki je prekoračila reko, na veliko veselje zopet pridružil. Stotniku je ime Turuttija, ter je dobro znan v tržaških slovenskih krogih, izza časa, ko je služboval v Trstu kot nadporočnik 4. bosansko-hercegovskega pešpolka

Kako se je izvedla angleško-japonska pogodba?

Milanskemu „Secolu“ poroča njegov londonski dopisnik zanimivosti o angleško-japonskih pogajanjih, predno je izročila Japonska ultimat Nemčiji. Japonska je izjavila, da stavi ultimat Nemčiji en dan pozneje, ko Anglija napove Nemčiji vojno, Angleži so pa Japonski svetovali, da naj še počaka, ker bi lahko na Združene države japonski ultimat neugodno vplival. Medtem, ko so se Angleži z Združenimi državami pogajali, so pa od Nizozemske zahtevali naj odločno izjavi, da bo svojo deželo branila z orožjem, če bo poizkusila Nemčija prestopiti nizozemske meje. Nizozemska ni odklonila angleške zahteve, a odgovor ni bil tako točen in odločen, kakor so ga zahtevali angleški diplomati, dočim so se Angleži sporazumeli z Združenimi državami in japonci so odposlali Nemčiji ultimat. Angleška je pa Nizozemsko obvestila: Če ji v odločilni obliki ne naznani, da se bo eventuelni kršitvi njenega ozemlja upra z vsemi sredstvi, obstoja nevarnost da izgubi svoje kolonije na Daljnem Vzhodu. Nizozemska je bila nato prisiljena, da je podala izjavo v tisti obliki, ki jo je z htevala Anglija.

Domače vesti.

Ožji damski odsek, kojega predsednica je Njena Jasnost princezinja gospa Frančiška Hohenlohe, naznanja, da bodo od prihodnjega torka naprej v prostorih, ki jih je dal prostovoljno na razpolago avstrijski Lloyd (vhod glavna vrata), navzoče dame odsek-e od 3—5 popoldne d jala pojasnila in sprejemala obleke ali kaka druga darila, namenjena za vojake, ki se nah jajo v vojni. Naturalni darovi se morajo z označbo „Vojno-oskrbovalni d rovi“ (Kriegsfürsorgespenden) odpošiljati na prostore, ki jih je dal na razpolago avstrijski Lloyd in sicer v ulici Lazzaretto vecchio št. 40. Trgovce in vse prebivalstvo se naproša, da gredo v pospeševanje patrij tičnega namena, odseku na roko. Sprejemajo se zlasti: čokolade, kakao, čaj, sladkor, sladkorčki, caches, prepečenec (Zwieback) trdi sir, orehi, kostanji, cigare, cigarete, tobak, žepni noži, pipe, jedilno orodje, milo, svinčniki in pisemski papir.

Dekliški „Trgovski tečaj“ T. I. D. se otvori v prvi polovici oktobra.

Sprejema se učenke vsaki dan od 9. do 12 ure v T. I. D. ulica sv. Frančiška št. 2, I. nadstropje.

Učenke, ki stopajo v II. letnik se morajo istotako vpisati.

Mesečni prispevek znaša K 4·30, katerega je pri vpisovanju za mesec oktober takoj vplačati.

Natančnejše podatke se poizve v društvenem uradu.

Podpore družinam vpoklicancev. Kakor znano, se je v Trstu, kakor tudi drugod, ustanovil poseben odbor, ki nabira darove za razdeljevanje podpor družinam onih, ki se nahajajo pod orožjem. Te podpore so popolnoma neodvisne od državnih, zakonito določenih podpor. Na čelu tega odbora je tržaški župan dr. Alfonz Valerio, a odbor odpošilja dobljene darove namestništvu. One družine, ki imajo svojega vzdrževatelja pod orožjem in ki so potrebne podpore, se morajo v to svrho zglasiti pri namestništvenem svetniku dr. Pipitzu, kateremu je poverjeno razdeljevanje teh podpor iz privatnih darov.

Družba sv. Cirila in Metoda začetkom šolskega leta. Družba sv. Cirila in Metoda za Istro razglaša:

Silen orkan, ki z velikansko silo vihra po vsej Evropi, zadel je nemilo in ošinil našo družbo, ali ona, svesta si svoje naloge, ni klonila glave, ampak stoji nepremična in čvrsta ter gleda, da v Istri ohrani svoje pozicije.

Ukljub težki krizi je naša Družba te dni odprla svoje šole, kjer je le mogla. Družba mora stati na straži, ker, ako bi ona klonila in ne bi odprla šol, kjer so italijanske, bi se njeno izdatno delo umikalo.

Težki so časi, ali, kjerkoli bije kako hrvatsko srce naj se spominja naše družbe in naj jej priskoči v pomoč v teh izjemnih časih! Ako bi pala družba pod udarci tega viharja, zruši se delo za hrvatstvo v Istri polnih 40 let. Vemo, da tega ne dopusti ni en Hrvat, da bo vsak, ki ljubi svoj narod in jezik, v teh usodnih trenotkih, nudil svojo pomoč Družbi, tej hrvatski straži v Istri! Naprej za družbo!

Tak klic istrske Družbe naj velja tudi Slovencem za našo dobrotnico in zaščitnico — slovensko družbo sv. Cirila in Metoda.

Padel je s konja. 23-letni voznik Ivan Pečar, ki stanuje v ulici Paduina št. 14, je sicer morda jako dober voznik, a kakor jezdec je pa precej nespreten in tudi nesrečen. Včeraj dopoldne je na postaji državne železnice pri Sv. Andreju izpregel konja in ga potem zajahal, hoteč tako domov, a padel je s konja in si pri tem strl desni gleženj. Moral je na zdravniško postajo, kjer mu je zdravnik podelil prvo pomoč.

Živčni napad. Karolina Cotič, stanujoča v ulici della Guardia št. 11, je bila šla včeraj jemat slovo od svojega zaročenca, ki je pod orožjem v ljubljanskem črnovojniškem polku, kateri je včeraj odšel iz Trsta. Pri tem se je pa dekleta polotil hud živčni napad: pomagala sta ji k sebi neki zdravnik Rdečega križa in pa oni z zdravniške postaje.

Mrtvoud. 67-letnega vpokojenega državnega uradnika Štefana Giambo, ki stanuje na Greti št. 166 je včeraj na javni cesti zadel mrtvoud. Pozvan je bil k njemu zdravnik z zdravniške postaje, ki mu je podelil najnujnejšo pomoč in dal potem prepeljati domov.

Porezal se je. 51-letni čuvaj Dominik Arnestini, ki stanuje v ulici Domenico Rossetti št. 939, je včeraj po nesreči strl neko šipo in zadobil pri tem zelo globoko rano na desni roki ter si prerezal žilo. Moral je na zdravniško postajo, ker je bil v nevarnosti da izkrvavi.

Sličice z vojne.

Vojna in moda. Dunajski in berlinski listi pišejo cele članke o preosnovi mode. Do sedaj je vedno Pariz dajal modi smer. In ves svet se jej je pokoril. Sedaj pa so razmere drugačne, pak se je začelo resno misliti, da se moda emancipira od Pariza. Dunajčani so že začeli s pripravami za to in istotako tudi Berlin. Eni in drugi iščejo domače motive za modo, ki bi imela v bodoče povsem poseben karakter. Berlinski umetniki so ponudili svoje sodelovanje za ustvaritev te uniforme, a na Dunaju so domače umetnice začele akcijo v tem smislu. Eni in drugi naglašajo, da je zdaj najprimernejši čas, da se enkrat ustvari od Pariza povsem neodvisno oblačenje, ker so ženske itak že preveč opustile svoje in slede ptujemu, kar je nepatrijotično in je oškodovalo domačo industrijo. Vojna je najprimernejša prilika, da se temu stori konec — tako pišejo nemški listi — in je potrebno, da se takoj izdelajo domači modeli. Mnoge tvrdke so že ukrenile potrebno in zato pozivljajo listi ženske, naj ne pozabljajo svoje dolžnosti in da nikdar več ne denejo nase druge obleke, nego samo ono, ki bo izdelana po domačem modelu.

Te zime bo torej nova moda prirejena popolnoma po nemškem modelu, ki si ne bo ni malo izposojeval od Pariza. Pak zdi se, da tudi ne bo česa izposojati, ker Pariz ne bo imel mnogo časa, da bi se bavil z izmodrovanjem nove zimske mode!

Sara Bernhard prenočuje v avtomilu. Ko se je prebivalstvo Pariza selilo šla je tudi slavna igralka Sara Bernhard v Bordeaux iskat zavetišča. Ali sreča jej ni bila ugodna, kajti, ko je došla po noči v mesto, ni mogla nikjer najti prenočišča, pak je bila tako prisiljena, prenočiti v svojem avtomobilu. Šele v jutro je mogla najti stanovanje.

Za „Rdeči križ“, ranjence in njih družine se je nabralo v Ospu in Gabrovici, občina Dolina po nabirateljih okrajnega pododbora gg.: Alojzij Peterlin, Apolonija Vodopivec, Ana Krašovec, Olga Slavec, Anton Primožič za Osp, ter Jakob Barut in Franica Purger za Gabrovico K 265 18 vin.

Darovali so: Sturman Anton, Mačkovlje 1 K; Tul Peter, Mačkovlje 2 K; Slavec Jožica, Osp št. 3 K 4; Krašovec Ana, Osp K 5; Kofol Andrej, Osp K 77; Po gč. Olgi Slavec nabranih K 20; Al. Petrlin, žup. upr. K 5; Iz pušice v žup. pisarni K 2 20 vin; Krašovec Mar., Osp 70 K 1; Cunja Ana, Osp 70 K 1; Vodopivec Ivan K 1, Vodopivec Ana, Osp 69 K 1; Neimenovan K 1; Marija Vovk, Osp 73 K 1; Vodopivec Katarina, Osp 21 K 4; Purger Josip 50 v; Krašovec Marija 40 v, Krašovec Štefan 60 v., Vodopivec Marija, Osp 26 K 2; Deško Urša 70 v., Krašovec Andrej, Osp 39 K 1; Rodela Marija 20 v, Ban Mar., O. 37 K O. 40, Babič K 1, Purger Marija 40 v., Grahonja Katarina K 2, Lokatelj Urša 80 v., Fraza Ana K 1, Slavec Katarina 20 v., Ban Iva..a K 1, Slavec Ana, Osp 46 K 5; Družina Starc K 4, Slavec Marija, Osp 63 K , Starc Ivan K 1; Klabjan Marija 60 v., Ban Josip 20 v., Krašovec Josip 20 v., Rodela Ivan 40 v., Krašovec Josip 72 20 v., Marzetič Ana K 1, Krašovec Marija 20 v., Vovk Marija, Osp 10 K 1; Krašovec Ivana 55, K 2., Krašovec Josip 20 v., Cunja Mar. K 2, Novak Marija 40 v., Neimenovan 14 vin, Vodopivec Andrej 1 K 40 v., Novak Ana, Osp 89 K 2; Sever Anton K 4, Marzetič Anton K 1, Slavec Ivan 20 v., Lardan Ana K 1, Ivančič Jožefa K 1, Novak Urša, Osp 66 K 2; Cunja Ivana 80 v., Slavec Ivana K 1, Fator Marija K 1, Krašovec Minka 20 v., Krašovec Katarina, Osp 9 K 2, Neimenovan 20 v., Fator Ivana K 1, Vodopivec Ana, Osp 91 80 v., Sever Ivana K 1, Vovk Ivana K 1, Lokatelj Ana K 1, Bizjak Ana 83 K 3, Krašovec Ana 60 v., Vodopivec Ana 60, 1 K 20 v., Sever Ivan 40 v., Neimenovana 40 v., Krašovec Urša K 1, Lazar Karolina K 1, Ban Marija K 1, Krašovec Ana 29, K 1; Vovk Marija 16, K 2; Rodela Marija K 2, Slavec Marija 70 v., Novak Frančiška 60 v., Greblo Marija 60 v., Krašovec Antonija K 1, Krašovec Marija K 1, Krašovec Anton K 1, Neimenovana K 1, Krašovec Jožefa K 1, Deško Jakob 20 v., Vovk Urša 30 v., Neimenovan 60 v., Marijina družba K 12, III. red sv. Frančiška K 12, Družina Slavčeva, Osp 3, K 10; Vovk Alojzij, Osp 100, 30 v., Vovk Ana, Osp 100, 40 vin., Krašovec Frana K 1, Krašovec Andrej K 1, Cunja Marija K 2, Slavec Rok K 1, Primožič Anton K 2, Vodopivec Ivan 60 vin., Krašovec Marija 20 v., Ban Marija 20 vin., Sever Marija K 1, Lokatelj Urša K 1, Slavec Ana K 1, Grahonja Marija 20 v., Krašovec Ivan 20 v., Cunja Ivan 20 v., Slavec Marija 50 v., Slavec Ivana 60 v., Vovk Jožefa K 1, Krašovec Ivana 20 v., Starc Ana 60 v., Vovk Ana 20 v., Vovk Ivana 20., Cunja Marija 30 v., Vodopivec Katarina K 1, Krašovec Ana K 1, Klabjan Gabrijel 20 vin., Ana Novak K 1, Križmančič Urša, Gabrovica št. 2 K 1; Križmančič Ana, Gabrovica št. 2, K 1; Ostali vaščani Gabrovčani K 88 04 v.

Rekapitulacija za celo občino dolinsko:

Dolina in okolica 492 K 68 v., Boljunec 221 K 50 v., Boršt 223 K 50 v., Ricmanje 117 K 55 v., Osp-Gabrovica 265 K 18 v. Skupaj 1320 K 41 vin.

PODLISTEK

Vihar in tišina.

Prevel iz laščine M. C.

On, ki mi je izkazaval svojo blazno ljubezen, je govoril sedaj boječe, da bi še nagnjenje s katerim ga navdajam, moglo izpremeniti v strast.

Torej je bilo le nagnenje? Strast je bila še le v oblast bodočnosti? In njegovo srce je bilo tako marno, da se je moglo združiti z razumom in razumeti, da ni umestno, prekomerno pospeševati udarce srca ali jih zadrževati? Ali kaj je bilo potem tisto čutstvo ki je mej tem, ko me je visoko spoštoval in častil, vzbujalo v njem najvišje slasti vsemogočne in vse premagujoče ljubezni? Ali je lagal v tem zadnjem stavku? Ali me je varal v prvem? Ali me je goljufal mož, ali ali pismo?

Pismo me je varalo. Tako sem mislila, ko sem natančno premotrila vsak stavek, vsako besedo. Ljubezen me je resnično. V vihri resnične strasti je bil sklenil, da mi bo sledil, ter se je nadejal, da me pripravi do tega, da razrešim vsako drugo obvezo, da prelomim besedo in da bom pripadala njemu.

In v presledku, med namenom in izvedenjem, je mislil na-me, kako častitljiva in poštena sem, ter da bi z onim dnem, ko bi uslišala moji ljubezni, prenehala biti taka! In rekel si je: Kaj bi koristilo možu to, da je močneja, ako ne bi imel moraličnega poguma, da bi v ljubezni do žene, ako potrebno, jo izvojeval sebi in se boril zanjo?

In če bi tudi v daljavi pokazal ta junaški pogum, v moji bližini bi ga udušila mladostna vihra, ena beseda, en pogled. Pisal je jako pametno pismo, nadvladal je svoje srce, ki naj molči pred mano. Ali kaj kmalu se je srce uprlo pameti in mu diktiralo stavek, ki je prejšnje postavil na laž. Tako sem si pojasnila protislovno, neskladno pismo Massima.

Ali bila sem radi tega užaloščena in užaljena v vsakem pogledu. Želela sem si biti ljubljena s strastjo, ki ne rezonira pametno. Morda je bila to le muhavost; morda bi mi bilo v pogubo; v resnici je bil velikodušen in razumen, jaz pa egoistična in nemodra. Morda bi se mu bila morala celo zahvaliti in ga blagoslavljati radi žrtve, ki si jo je nadel.

In vendar se mu nisem zahvalila in ga nisem blagoslavljala! Moje misli niso bile vprte v bodočnost, da bi preračunala gotovo zlo, ki je je preprečilo njegovo postopanje. Bavila sem se s sedanjostjo, ki sem si jo domišljala omamljivo, a sem jo našla pusto in prazno. Iskala sem mladostnega ljubimca, a našla sem modrega resnega moža. Ogorčena radi tega razočaranja sem sestavila nastopni odgovor:

Masssimo!

Vaše pismo je plagiat! Prenesli ste mojo teorijo o „viharni epizodi“ v praktičnost, toda vi, vitez večne ljubezni, ste jo skrajšali. Vidim, da ste zopet postali filozof, ali jaz sem dajala prednost pesniku!

Fulvia.

Po teh dveh sva izmenjala številno pisem, v katerih se je platonizem razočaranega prijateljstva med vrstami umikal fatalnim sladkanjem ljubezni, ki naj je že velika ali mala, vroča ali hladna, krilata kakor bog, ali priprosta in oblata kakor proza človeštva — vedno osfaja v kakem kotu, kjer stopata mož in žena v medsebojno razmerje. Mej tem sem morala obiskovati operne vaje in nastopati na to. Obsipali so me s pohvalo in sem se mogla omamljati na slavnem vspehu, na strasti do umetnosti; to je bilo važno tudi za nova pisma. To vse je ublažilo mojo prvo grenkobo in mi je pomoglo obstojati tudi brez tistega veselja, ki je bila moja edina misel, in polagoma sem pomirila svojo dušo.

In tista pisma so mi bila kmalu v veliko veselje; pričakovala in spremljala sem jih z vsem hrepenenjem in študirala sem jih z vnemo, prizadevajoč si vedno, do bi našla in izzvala v njih izrazov ljubezni. Dozdevalo se mi je, da Maks polagoma ne duši več s tako silo svojih čutstev. Smatrala sem se zopet zaljubljeno in sem verjela, ljubila in upala zopet. Ali so bile iluzije? Ali je bila resnica? Nikdar nisem izvedela tega.

(Dalje).

ČEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja ulici delle Poste štev. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne p šte Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi

Delniški kapital in rezervni zakladi K 27.000.000.— Tel. 96-90, 19-95

OSREDNJA BANKA ČESKIH HRANILNIC
Via Ponterosso št. 5 - Podružnica v Trstu - Via Nuova št. 15
se peča z vsemi bančnimi posli, posebno nakupom in prodajo tujih valut.
Nove vloge na knjižice in blagajniške nakaznice obrestuje po 5% vloge na tekočem računu po dogovoru, ter oboje te, neglede na določila obstoječega moratorija, vlagateljem vedno na razpolago.
Rentni davek plača banka iz lastnega. - Plačilne naloge na vsa mesta monarhije izvršuje promptno in z najmanjšimi stroški.

Berlitz School. Odlikovani zavod za podučevanje jezikov. Francosko, hrvatsko slovensko, italijansko, angleško, nemško, rusko, špansko in ogrsko. Podučujejo vseučiliščni profesorji. Vsako sredo ob 6 uri zvečer brezplačne konference v francoskem jeziku. Poizkusni pouk brezplačen. Novo ravnateljstvo. Različni poboljški. — Ravnatelj dr. Charles Viellemar, Trst, Corso št. 25. I.

Za informacije in lekcije od 8 zjutraj do 9 zvečer.

Tedenske Slike so najbolj zanimiv ilustriran tednik, ker priobčujejo povesti, popise zanimivih vojaških in drugih doživljajev, poučne zanimiv. članke, lep, zelo napeto pisan roman „Izgovor krivca“ ter najnovejše vesti in slike z bojišč. — List „TEDENSKE SLIKE“ prinaša vsak teden obilo zanimivih slik z raznih bojišč, popisuje življenje in dogodljaje naših voja ov v taboriščih in na bojišču ter opisuje važnejše dogodke doma in na tu em Zahtevajte povsod list „TEDENSKE SLIKE!“ Naročajte si „TEDENSKE SLIKE!“ Četrtletna naročnina je K 2·50, za 1 mesec pa samo 90 vinarjev. Naslov: „TEDENSKE SLIKE“, Ljubljana. — Po trafikah, knjigarnah in na kolodvorih zahtevajte „TEDENSKE SLIKE“, izvod stane 22 vin. — Ilustrovani tednik: „TEDENSKE SLIKE“ obsega 16 strani. : Kupujte ilustr. list „TEDENSKE SLIKE!“

Obuvalo znamka TURUL
elegantne oblike, fino blago.
Izredna trpežnost!
Cene, ki nadkriljujejo vsako konkurenco.
Čevljarnica MÖDLING
TRST - Corso štev. 27.
Podružnica:
ulica Cavana štev. 11

Avstrijska tovarna orožja STEYER.
Najprijetnejše potovanje v počitnicah in na dopustu nudi
WAFFENRAD
najbolje kolo monarhije
Cenik zastonj in pošt. prosto

Cenik zastonj in pošt. prosto
Priporočljivo je tudi KOSMOS dobro: ceno ljudsko KOLO
Cenike pošiljajo zastonj zastopniki.
Zastopniki: Trst: Rudolf Rötl, ul. Acquedotto 21 Gorica: F. Batjel, Via Duomo 2, Sv. Lucija: I. Suligoj. Pula: Fran Duda, V. G. Carducci 14

MALI OGLASI
se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Meblovana soba se odda s 1. oktobrom v najem gospodu ali gospici v ulici Commerciale štv. 11, III. nad-t. 4000

Mandeljni (bademi letošnji, izbrano in čisto blago, ter dalmatinska vina iz lastnih vinogradnikov na prodaj. — Ponudbe poslati na: „Poljodelska podružnica Zemaljskog Gospodarskog vijeća Kraljevine Dalmacije u Zadru“. 1039

Jajca štajerska po 7, 8, 9 vinarjev komad. Piščanci po K 1·80. Kokoši po 2 K kilogr. Carducci 39, Ronco 6, Kandler 8. 921

Slovenska družina sprejme dijake ali učenke na hrano in stanovanje. — Naslov pove Inseratni oddelek Edinosti. 999

Plesne vaje v dvorani „Trgovsko-obrtnega društva“ ulica S. Francesco štv. 2, I nad. se vršijo kakor navadno ob nedeljah od 6—10 ure zvečer. 1034

Soba meblirana, svetla in solčna se odda takoj v najem pri slovenski družini, eventualno tudi s hrano. — Naslov: Via Galileo Galilei štv. 8, IV. n. 4001

Oglase, poslana, osmrtnice in vsa naznanila je pošiljati »Inseratnemu oddelku« »Edinosti«, Trst, ulica Sv. Frančiška št. 20

Dr. PEČNIK
Dr. PETSCHNIGG
TRST, VIA S. CATERINA ŠTEV. 1.
Zdravnik za notranje (splošne) bolezni 8—9 in 2—3 in specijalist za kožne in spolne (spolne) bolezni

Zaloga dalmatinskega vina
FILIP IVANIŠEVIĆ
lastnega pridelka iz Jesenic pri Omišu ulica Valdirivo 17, tel. 1405. Prodaja na drobno in na debelo. - Gostilne: „All' Adria“, ul. Nuova 13 in gostilna-bufet, Piazza Giuseppina štev. 7, v katerih toči svoja vina prve vrste.

Dr. HORVATH
TRST, CORSO ŠT. 17
Specijalist za KOŽNE in SPOLNE BOLEZNI
ŠIBKOST in NERVOZNOST
za BOLEZNI v NOGAH in SKLEPIH.
Sprejema od 11 - 1 pop. in 5 - 7 zvečer.

Trgovina razne PERUTNINE
v bogati izberi
Trst, ul. Campanile št. 15. - Tel. 759
Purani, goske, race, piščanci, štajerski in domači, pouhard. - Divjačina: zajci, erne jerebice, skalne jerebice (kotorni., fazani.
Čajno maslo in jajca.
Vse po ceni da se ni bati nikake konkurence

Veliko skladišče šivalnih strojev in kolesa
LUIGI GRAMACCINI
Trst, ulica Barriera vecchia štv. 25
Cene dogovorne. Plačilo na obroke.
Sprejme se popravljanje šiv. strojev vsakega zistema. Prodaja igel, olja in aparatov
Kupuje in prodaja že rabljene šivalne stroje.

Gostilna „ALL'ANTICA POMPEI“
TRST, trg Carlo Goldoni
in na istem trgu se nahajajoča „Kavarna Goldoni“
se trplo priporoča slovenskemu občinstvu za obilen obisk. Fran Marinšek.

AGO čevlji brez šivanja in žebljev
Izvršuje edino le
Franjo Cink v Trstu
ulica Cecilia Rittmeyer štev. 12.
Izvršuje tudi vsako drugo naročilo točno in ceno. — Na zahtevo pride tudi po naročila izven mesta.

Gostilna „Pri Deteljici“
v TRSTU, ulica Belvedere št. 7
Priznano najboljša in najcenejša kuhinja.
Pristna domača in tuja vina.